Mátyás Antal: Heller Farkas Megjelent: Glatz Ferenc (szerk.): *Emlékbeszédek az MTA elhunyttagjai felett.* MTA, Budapest, 1999.

Navratil Ákos: *Közgazdaságtan*, Gergely R. könyvkereskedése, Budapest, 1936.

Roscher, Wilhelm: *Grundriss zu Vorlesungen über die Staatswirtschaftnach geschichtlicher Methode*, Göttingen, 1843.

Samuelson, P.A.–Nordhaus, W.D: *Közgazdaságtan.* Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1988.

Schinzinger, F.: *German historical Scool.* Megjelent: The New Palgrave, Volume 2. New York, 1988

Sen, Amartya: *Van-e az üzletiéletetikájának gazdasági jelentősége*, Közgazdasági Szemle, 2. sz., 1993.

(megjelent a Közgazdasági Szemle 2005 júliusi számában, Budapest)

Könyvismertető – Vincze Mária: *Románia vidékpolitikája felül- és alulnézetből*

SOMAI JÓZSEF

Vincze Mária 62 oldalas különkiadványa a Habilitációs Előadások sorozatának 6. számaként a szerző 2004. november 4-én a Pécsi Tudományegyetemen tartott díszdoktori székfoglaló előadásának szerkesztett változata. Ennek a sorozatnak, amely a Pécsi Regionális Politika és Gazdaságtan Doktori Iskola keretében kerül kiadásra, az a célja, hogy hozzájáruljon az európai és hazai területi folyamatok kutatásához. A tudományos-kutatói doktori iskola úgy tekinti, hogy „A doktori fokozatot szerzett szakemberek képesek az európai gazdaság regionális hatásait feltárni és értékelni, a tapasztalatokat hazai viszonyok között alkalmazni, stratégiákká és megvalósítási programokká alakítani, komplex területi politikai döntéseket megalapozni, a regionális tudomány elméletét továbbfejleszteni" (lásd a könyv hátsó fedőlapján). Ennek a programnak a keretében jelent meg e nagy ívű tanulmány, mely kétségtelenül hozzájárul a hazai magyar gazdaságtudományok fejlődéséhez.

A szerző annak az igényes feladatnak tesz eleget kiadványában, amely gazdag tudományos munkásságának egy újabb termékeként gazdagítja a hazai és nemzetközi agrárgazdaságtan, agrárpolitika és vidékfejlesztés területét.

A három részre tagolt munka első fejezetében a vidékpolitika elméleti megközelítését észleljük, amelynek keretében szakszerűen tisztázza – amúgy a tudomány eszközeivel válaszolva a közbeszédben és írott munkákban megtalálható zavaros fogalomhasználat tapasztalatára – a vidék, vidéki térség, vidéki település, vidékfejlesztés fogalomrendszerét és ezek funkcióit. Az általános fogalomrendszer tisztázása folytatásaként megtaláljuk a kiadványban a vidék és vidékfejlesztés Romániára vonatkozó sajátos fogalomrendszerét is, amely viszonylag új keletű. A vidékfejlesztés a vidék intézményrendszerének és humán forrásának fejlesztését jelenti, amely programokban, lényegében stratégiai jellegű cselekvésekben kell megnyilvánuljon.

Teljes mértékben egyetértünk a szerzővel azt az állítását illetően, hogy a vidék problémái rendkívül összetettek, és hogy nem kezelhetők „rövid távú akciókkal". Ehhez hosszú távon egymást követő integrált programokra van szükség a területi versenyképesség kialakítása és fenntartása érdekében. A fejlesztési politikák kidolgozásához fel kell tárni a vidéki térségek sajátos feltételeit. A szerző a vidék helyzetfeltárásának három tanulságos módszerével ismertet meg, mégpedig: (1) statisztikai mutatórendszerek elemzése; (2) kérdőíves felmérés, interjúk készítése és feldolgozása; (3) SWOT-analízis, melyek a stratégiai programok kidolgozásában a megoldandó problémák megjelölésére is támaszt nyújtanak.

Feltétlenül figyelmet érdemel az a fejezet, amely az 1996-ban kidolgozott új EU-s vidékfejlesztési politikát mutatja be és azt a tízpontos rendszert, amely a csatlakozni kívánó országok számára is iránymutatóak. Ezeknek, bár ajánlás értékűek, az elfogadásuk feltétlenül tanácsolhatók: a vidék előtérbe helyezése; a vidékfejlesztés integrált megközelítése; a sokrétűség, változatosság kialakítása; fenntarthatóság; szubszidiaritás; egyszerűsítés; programozás; finanszírozás; irányítás; értékelés és kutatás.

A kötet második felében a szerző Románia vidékpolitikájának elemzésével foglalkozik, felül- és alulnézetből.

A romániai vidék elemzését felülnézetből vizsgálva, kitűnik a tanulmányban használt világos és meggyőző statisztikák és ábrák adataiból, hogy Románia gazdaságában a mezőgazdaság szerepe sokkal jelentősebb, mint a többi kelet-közép-európai ország esetében, azonban a piacgazdaság nem annyira